

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 28.11.2002
KOM(2002) 679 lopullinen

2002/0280 (CNS)

Ehdotus:

NEUVOSTON ASETUS

**luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi
ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei
koske, annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta**

(komission esittämä)

PERUSTELUT

Komissio esittää, että asetusta N:o 539/2001¹, jota on muutettu viimeksi asetuksella N:o 2414/2001², muutettaisiin jälleen seuraavista syistä:

- Sevillassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien jatkotoimet: neuvosto totesi, että viisumeita koskevan asetuksen N:o 539/2001 tarkistaminen on ensisijainen painopiste, jonka toteuttamisessa on erityisesti viimeaikaiset tapahtumat huomioon ottaen huolehdittava siitä, että asetuksen liitteiden sisältö vastaa sen johdanto-osan 5 kappaleessa esitettyjä kriteereitä ja erityisesti laittoman maahanmuuton riskiä koskevaa kriteeriä;
- on tehtävä eräitä teknisiä mukautuksia, jotka aiheutuvat oikeudellisen kehyksen muuttumisesta sekä kansainvälisellä että EU:n tasolla;
- on alettava tarkastella lähemmin vastavuoroisuuden periaatetta ja sen vaikutuksia.

Liitteiden muuttaminen Sevillan Eurooppa-neuvoston päätelmien perusteella:

Ne kolmannet maat, joiden kansalaisilla on oltava viisumi, sekä ne maat, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, vahvistetaan tietyn menetelmän mukaan, joka määrittellään asetuksen N:o 539/2001 johdanto-osan 5 kappaleessa. Vahvistaminen tapahtuu "muun muassa laitonta maahanmuuttoa, yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä Euroopan unionin ulkosuhteita näihin kolmansiin maihin koskevien perusteiden tapauskohtaisen arvioinnin perusteella. Samalla otetaan huomioon alueelliseen yhtenäisyyteen ja vastavuoroisuuteen liittyvät seikat".

Sevillan Eurooppa-neuvosto pani tyytyväisenä merkille, että hyväksymällä laittoman maahanmuuton torjuntaa koskevan kokonaisvaltaisen toimintasuunnitelman Euroopan unioni on luonut tehokkaan välineen muuttovirtojen asianmukaiseen hallintaan ja laittoman maahanmuuton torjuntaan. Eurooppa-neuvosto vetosi tässä yhteydessä neuvostoon ja komissioon, jotta ne kumpikin toimivaltansa puitteissa pitäisivät ensisijaisina painopisteinä tiettyjä toimenpiteitä, joihin kuuluu myös asetuksen N:o 539/2001 liitteiden tarkistaminen vuoden 2002 loppuun mennessä. Puheenjohtajamaa Tanska laati heinäkuussa 2002 suunnitelman Sevillan Eurooppa-neuvoston päätelmien perusteella toteutettavista toimenpiteistä ja aloitteista. Komissio lähetti jäsenvaltioille tällä perusteella 23. heinäkuuta 2002 kyselyn, jossa niiltä pyydetään näkemyksiä siitä, miten luetteloa niistä kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi, ja niistä maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, olisi muutettava. Kun kyselyyn saatuja vastauksia tarkasteltiin erikseen kaikkien asetuksen N:o 539/2001 johdanto-osan 5 kappaleessa esitettyjen kriteerien osalta, kävi ilmi, että Ecuador, joka nykyään mainitaan liitteessä II, olisi siirrettävä liitteeseen I. Tätä koskeva komission ehdotus perustuu ensisijaisesti laittoman maahanmuuton riskiä koskeviin huomioihin, jotka puolestaan perustuvat eräiden jäsenvaltioiden toimittamiin tilasto- ym. tietoihin. Erityisen merkittäviä ovat tässä suhteessa tiedot, jotka koskevat käännytettyjä, karkotettuja sekä pidätettyjä ja rikosoikeudellisen tuomion saaneita henkilöitä.

Päätöksessä siirtää Ecuador asetuksen N:o 539/2001 liitteeseen I on otettava huomioon Ecuadorin ja jäsenvaltioiden välillä tehdyt viisumivapautta koskevat kahdenväliset sopimukset. Ecuadorin kansalaisia koskevan viisumipakon täytäntöönpanopäivämäärä on näin

¹ EYVL L 81, 21.3.2001, s. 1.

² EYVL L 327, 12.12.2001, s. 1.

ollen vahvistettava siten, että nämä valtiot voivat noudattaa sopimuksissa määrättyjä irtisanomisaikoja.

Tämän asetuksen 1 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 2 kohdan a alakohdan tarkoituksena on asettaa Ecuadorin kansalaisille viisumipakko, ja 3 artiklan 2 kohdassa vahvistetaan päivämäärä, jolloin kaikki jäsenvaltiot alkavat soveltaa kyseistä järjestelyä.

Kansainvälisen oikeuden perusteella tehtävät tekniset mukautukset:

Erilaisten vuodesta 2001 sattuneiden tapausten vuoksi on tehtävä eräitä teknisiä mukautuksia, jotka eivät aseta kyseenalaiseksi asetuksen tai sen liitteiden sisältöä.

Ensinnäkin Itä-Timorin kansainvälinen asema on kokonaan muuttunut. Kun asetus N:o 539/2001 annettiin, valtio oli vasta muodostumassa, minkä vuoksi oli loogista sisällyttää se liitteessä I mainittuihin alueisiin. Itä-Timor on sittemmin saavuttanut täydellisen itsenäisyyden 20. toukokuuta 2002, minkä jälkeen siitä tuli 27. syyskuuta 2002 myös YK:n jäsen. Itä-Timor on näin ollen siirrettävä asetuksen N:o 539/2001 liitteen I ensimmäiseen osaan, joka koskee itsenäisiä valtioita.

Tämän asetuksen 1 artiklan 1 kohdan a alakohdan tarkoituksena on varmistaa, että Itä-Timoria koskeva maininta vastaa sen kansainvälisoikeudellista asemaa.

Toinen tekninen mukautus koskee oikeudellisia suhteita Sveitsin sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välillä. Niissä on tapahtunut viime aikoina kehitystä henkilöiden vapaan liikkuvuuden alalla, kun sopimus henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tuli voimaan 1. kesäkuuta 2002. Sveitsin ja EU:n jäsenvaltioiden kansalaisten viisumivapaa liikkuminen perustuu tästä lähin tähän sopimukseen. Sveitsiä ei siis tarvitse enää mainita asetuksen N:o 539/2001 liitteessä II. Tämä tekninen mukautus vastaa mukautusta, jossa Islanti, Liechtenstein ja Norja poistettiin asetuksen N:o 539/2001 liitteestä II Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen perusteella.

Tämän asetuksen 1 artiklan 2 kohdan b alakohdan tarkoituksena on poistaa liitteestä II Sveitsiä koskeva maininta, koska se ei enää vastaa nykyistä oikeusperustaa, jonka perusteella Sveitsin kansalaiset on vapautettu viisumipakosta.

Vastavuoroisuuden periaatteen soveltamisala ja vaikutukset:

Asetuksen N:o 539/2001 johdanto-osan 5 kappaleessa mainitaan vastavuoroisuuden periaate yhtenä niistä kriteereistä, jotka on otettava huomioon vahvistettaessa luetteloa niistä kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi, ja niistä maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske. Lisäksi asetuksen 1 artiklan 4 kohdassa vahvistetaan yksityiskohtaisesti vastavuoroisuuteen perustuva menettely, jota sovelletaan siinä tapauksessa, että jokin liitteessä II olevaan luetteloon kuuluva kolmas maa ottaa käyttöön jäsenvaltioiden kansalaisia koskevan viisumipakon.

Komission esittämään kyselyyn annettujen vastausten perusteella kävi ilmi, että eräät liitteessä II mainitut kolmannet maat vaativat viisumin tiettyjen jäsenvaltioiden kansalaisilta. Lisäksi eräät liitteessä II mainitut kolmannet maat myöntävät tiettyjen jäsenvaltioiden kansalaisille viisumivapauden lyhyemmäksi aikaa kuin se viisumivapaus, jonka kyseiset jäsenvaltiot puolestaan myöntävät näiden kolmansien maiden kansalaisille. Näiden kyselyn myötä esiin tulleiden seikkojen perusteella onkin syytä tarkastella lähemmin vastavuoroisuuden periaatteen merkitystä ja soveltamisalaa ottaen huomioon 1 artiklan 4 kohdassa säädetty menettely. Tämä tarkastelu ei kuitenkaan saa viivästyttää asetuksen

N:o 539/2001 liitteiden tarkistamista, jonka Sevillan Eurooppa-neuvosto asetti ensisijaiseksi painopisteeksi.

Tämän asetuksen 2 artiklassa säädetään, että komissio laatii myöhemmin erillisen selvityksen vastavuoroisuuden periaatteen tarkastelusta.

Ehdotus:

NEUVOSTON ASETUS

luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen³,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon⁴,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Sen jälkeen kun Sevillassa 21 ja 22 päivänä kesäkuuta 2002 kokoontunut Eurooppa-neuvosto katsoi, että asetuksen N:o 539/2001 tarkistaminen vuoden 2002 loppuun mennessä on ensisijainen painopiste⁵, komissio arvioi jäsenvaltioille lähettämäänsä kyselyyn saamiaan vastauksia, jotka koskevat asetuksen N:o 539/2001 tarkistamisen kannalta keskeisiä kriteerejä eli laitonta maahanmuuttoa, yleistä järjestystä ja turvallisuutta, Euroopan unionin ulkosuhteita kolmansiin maihin sekä alueellista yhtenäisyyttä ja vastavuoroisuuden periaatetta. Arvioinnin perusteella kävi ilmi, että Ecuador olisi laittoman maahanmuuton riskien vuoksi siirrettävä asetuksen N:o 539/2001 liitteestä II liitteeseen I.
- (2) Asetuksen liitteissä on otettava huomioon kansainvälisen oikeuden kehitys, joka ilmenee tiettyjen valtioiden tai alueiden oikeusaseman tai nimityksen muuttumisena. Itä-Timor on näin ollen poistettava asetuksen N:o 539/2001 liitteen I toisesta osasta, joka koskee alueita, ja lisättävä sen ensimmäiseen osaan, joka koskee itsenäisiä valtioita.
- (3) Koska yhtäältä Sveitsin ja toisaalta Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välillä tehdyssä henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevassa sopimuksessa määrätään Sveitsin ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten viisumivapaudesta, Sveitsiä ei ole enää tarpeen mainita asetuksen N:o 539/2001 liitteessä II.

³ EYVL C [...], [...], s. [...].

⁴ EYVL C [...], [...], s. [...].

⁵ EYVL L 81, 21.3.2001, s. 1.

- (4) Kyselyyn saaduissa jäsenvaltioiden vastauksissa tuotiin ilmi myös se, että vastavuoroisuuden periaatetta on syytä tarkastella lähemmin; komissio laatii myöhemmin selvityksen tästä aiheesta.
- (5) On huolehdittava siitä, että jäsenvaltiot panevat Ecuadorin kansalaisia koskevan viisumipakon täytäntöön yhdenmukaisella tavalla. Tätä varten on vahvistettava päivämäärä, josta lähtien kaikki jäsenvaltiot soveltavat viisumipakkoa,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

1. Muutetaan asetus (EY) N:o 539/2001 seuraavasti:

(1) liitteessä I:

- a) siirretään Itä-Timoria koskeva maininta liitteen toisesta osasta ("yhteisöt ja alueelliset viranomaiset, joita vähintään yksi jäsenvaltio ei tunnusta valtioiksi") sen ensimmäiseen osaan ("valtiot").
- b) lisätään Ecuadoria koskeva maininta;

(2) liitteessä II:

- a) poistetaan Ecuadoria koskeva maininta;
- b) poistetaan Sveitsiä koskeva maininta.

2 artikla

Komissio esittää neuvostolle ja Euroopan parlamentille 30 päivään kesäkuuta 2003 mennessä selvityksen vastavuoroisuuden periaatteen vaikutuksista ja laatii tarvittaessa sitä koskevia ehdotuksia.

3 artikla

1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.
2. Jäsenvaltiot panevat täytäntöön Ecuadorin kansalaisia koskevan viisumipakon 1 päivästä huhtikuuta 2003 alkaen.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä [...]

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*